

**REDACTIUNEA,**  
 Administrațiunea și Tipografia  
 Brașov, piața mare nr. 30.  
 Scrisori nefrancate nu se  
 primesc.  
 Manuscrisuri nu se retrimit.  
**INSERATE**  
 se primesc la Administrațiunea în  
 Brașov și la următoarele  
**BIROURI de ANUNȚURI:**  
 în Viena: la M. Dukos Nachf.,  
 Nuz. Augentfeld & Emeric Les-  
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-  
 pelik Nachf., Anton Oppelik.  
 în Budapesta: la A. V. Gold-  
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu  
 Leopold (VII Erzsébet-körút).  
**PREȚUL INSERȚIUNILOR:** o se-  
 rie garmond pe o coloană 10  
 bani pentru o publicare. Pu-  
 blicări mai dese după tarifar  
 și învoială. — RECLAMĂ pe  
 pagina 3-a o seriă 20 bani

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în ne-care zi.  
 Abonamente pentru Austro-Ungaria  
 Pe un an 24 cor., pe șase luni  
 12 cor., pe trei luni 6 cor.  
 Nr-ri de Duminică 4 cor. pe an.  
 Pentru România și străinătate:  
 Pe un an 40 franci, pe șase  
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.  
 Nr-ri de Duminică 8 fr. pe an.  
 Se prenumără la toate ofi-  
 ciele poștale din țară și din  
 afară și la d-nii colectori.  
 Abonamentul pentru Brașov  
 Administrațiunea, Piața mare,  
 Târgul Inului Nr. 30. etajiu  
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase  
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.  
 Cu dânsul în casă: Pe un an  
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,  
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-  
 plar 10 bani. — Atât abona-  
 mentele cât și inserțiunile  
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 251.

Brașov, Miercuri 12 (25) Noemvrie

1903.

## Un cas simptomatic.

(a) În numărul de Sâmbătă al ziarului nostru am publicat o scrisoare trimisă nouă din districtul Cetății de Piatră, astăzi dismembrat și o parte atașat comitatului Sătmariu, și cealaltă comitatului Solnoc-Dobâca.

Cele cuprinse în numita scrisoare sunt de o importanță mult mai mare, decât se putem trece asupra lor pur și simplu la ordinea zilei.

Despre ce era vorba în acea scrisoare?

Despre o alegere de învățător la școala confesională din Șomcuta, alegere făcută după legile și regulamentele în vigoare ale eparchiei Gherlei.

Senatul școlar compus din doișprezece membrii, și anume jumătate aleși din clasa, căreia noi ei din Transilvania și Ungaria, în ipsa unui alt cuvânt mai potrivit, îi dăcem inteligență, și cealaltă jumătate din clasa agricultorilor și țăranilor, a ales învățător la catedra devenită vacantă prin trecerea la pensie a titularului de până acuma.

Cu o majoritate de șapte voturi, și anume, cele șase voturi ale inteligenților plus un vot dat de unul din reprezentanții țăranimei, s'a ales în candidații cu calificarea legală unul, pe care acea majoritate l'a rețut superior celorlalți candidați.

Erau cu totul trei candidați cu certificatul de calificare. Alegându-se unul, ceilalți doi, firesc, au răzut. Căci așa merge la alegerile unde nu este decât un post vacant: se alege o persoană, și concurenții ceilalți rămânând în minoritate, ori reprimind de loc voturi, trebuie să rădă.

Dorința celor cinci membrii însă, și reprezentau în senat țăranimea, și era să aleagă pe vr'unul din cei cu calificarea legală, și să aleagă pe unul unui țăran din localitate, deși

acela nu avea certificatul de calificare și după lege, credem, că nici nu putea fi pus în candidație. Și la spatele acelor cinci membrii din senat, după cum ne scrie corespondentul, era întreaga obștie din Șomcuta-mare, devenită solidară în urma unei agitații pusă la cale cu mijloace nu tocmai laudabile.

Casuri de acestea s'au mai întâmplat și în alte comune, mai ales unde era vorba de a alege între un fiu al comunei și între alții străini. Animositatea manifestată de locuitorii cutărei comune pentru cel ce este originar din mijlocul lor, este chiar espicabilă până la un punct de care, desi trebuie să spunem, că Șomcuteni au mai avut și alte ocazii, unde s'ar fi putut și ar fi fost dator să combată cu energie pentru de-ai lor — și n'au făcut-o. De o lungă serie de ani notarul din Șomcuta este jidov și nici primarul nu este Român, deși majoritatea alegătorilor este românească. Aici am fi înregistrat cu plăcere o intervenție solidară și legală a Românilor din Șomcuta. Ei bine, ei n'au făcut-o.

În schimb însă o fac acuma și o fac pe cale nelegală. Căci din capul locului trebuie să observăm, că dacă o confesiune își are legile sale, pe baza cărora se face administrația în chestii bisericesci și școlare, apoi legile acelea, cât timp sunt în vigoare, trebuie observate, chiar dacă obștia cutare și cutare ar declara, că nu consimte cu ele. Cum? Adecă Șomcuteni cred, că senatul trebuia să desconsidere calificarea și să pună în locul vrednicului învățător, care și a învățat pe toți cartea și care acum trece la pensie, pe unul care nu și-a isprăvit studiile, numai fiind-că e fiul cutăruia, care a fabricat anul acesta rachiu mult și are cu ce ospăta pe alegătorii? Atunci nici nu mai trebuia să publice concurs, căci dacă obștia va cere, ei pot se pune și pe

bivolarul satului învățător, îndată ce nu i-se mai cere calificare.

De ce este mai grav și despre care cu durere ne scrie corespondentul, este faptul, că printre locuitorii acelei comune a prins rădăcină socialismul și însuși tatăl tânărului — a cărui alegere vor să o forțeze — este socialist, și ceilalți locuitori, cari s'au solidarizat cu dânsul sunt, și ei zeloși cetitori și abonați ai ziarului socialist din Budapesta, scris și răspândit de străini pentru ruinarea instituțiilor, ce ne-au mai rămas neprostituate și neprofane, instituțiile, pe cari le consideram cu ultima noastră fortăreață, biserică și școală!

Fructele propagandei socialiste făcute de jidovi și alți străini se și manifestă în Șomcuta. Locuitorii, după-cum ne scrie corespondentul, au declarat, că vor cere la ministeriu închiderea școlii, și ei își vor trimite copiii la școala de stat. Mai bine să se închidă școala confesională, decât să fie ales un învățător, pe care nu-l vră obștia socialistă.

Față cu această manifestație tristă, isvorită din aberațiunea atât de crasă a spiritelor la poporul nostru, nu putem să nu facem reproșuri conducătorilor naționali din Șomcuta, cari nu s'au îngrijit, ca poporul să aibă lectură sănătoasă, să aibă diare naționale, din cari să se fi luminat la timp despre primejdia ce ne amenință instituțiile naționale din partea socialismului.

Ceea-ce nu s'a făcut însă până acuma, e timpul suprem, ca să se facă. Preoții și învățătorii sunt dator să instrui nu numai din amvon și de pe catedră, ci și în viața socială, prin conferențe publice, prin răspândirea de cărți și diare naționale, cari să contrabalanseze și cu timpul să stărpescă otrava infiltrată de socialismul internațional-revoluționar — ateist.

Asupra acestei chestiuni însă va trebui să mai revenim.

Întru cât pentru sfortările socialiștilor români din Șomcuta, credem că la locul cuvenit li-se va da instrucțiunea necesară și se vor lumina și ei recunoscând, că biserică și școală, (care este la noi fiica bisericii), nu sunt zidite numai pe nisip, ca ele să fie măturate în urma unei vijelii meșteșugite, umflate de ațîțătorii străini.

O școală ca cea din Șomcuta, care a răspândit până acuma atâta lumină în părțile acelea, nu e permis să se închidă pentru nisece veleități absurde ale unor omeni rățaciți, cari vrău să aleagă învățătorii, făcând propagandă cu „horinca“.

Dieta ungară a continuat în ședința de ieri desbaterea asupra contingentului de recruți. Papp Zoltan a ținut un discurs chilometric. — Ministru-președinte Tisza a dispus să se cetască autograful regesc prin care delegațiunile sunt convocate pe ziua de 15 Decemvrie în Viena. Kubik a cerut, ca autograful să se pună la ordinea zilei. — Tisza combate propunerea lui Kubik. — Hollo declară, că convocarea delegațiunilor n'are nici un sens, deo-că nici contingentul de recruți, nici bugetul nu e votat încă. Asupra propunerii lui Kubik s'a cerut votare nominală, care se face în ședința de azi, Marți.

Ședințe paralele. Contele Tisza a declarat, că după alegerea sa în cercul Ugra, alegere ce se face Joi, va propune ținerea de ședințe paralele în dietă.

## „Noul partid“ — Banffy.

Ex-ministrul baron Desid. Banffy a ținut să dea dovadă, că e „factor prin fapte“ (tettekkel tényező), cum dăse el după tragica-i cădere de la guvern în 1899. Atâta s'a sucit și s'a învîrtit în drăpța și n stânga, până când i a succes să-și vadă vi-

## FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

### Casa misterioasă.

Narațiune, de A. O. Klausmann.

1.

Orașul Freistadt nici habar n'avea, și în curând o să capete și el cale erată. Prin diare apărea, ce e drept, în când în când câte o scire în care se icea, că noua linie, ce se va construi în jurul acela, va atinge și orașul Freistadt; și omenii nu putea însă să spună cu siguranță, decât scirile acestea erau adevărate sau nu.

Freistadt este un orașel cu vr'o șese mii de locuitori, situat la o mare îndepărtare de la linia ferată într-o regiune foarte fructiferă. Locuitorii se ocupă cu agricultura, și pomăritul. Ce bine ar fi dacă ar avé și cale ferată! Cât de mult s'ar ridica valoarea pomelor prin acesta!

Într-o zi pe la amiazi însă, étă că sosese în Freistadt cinci domni, venind de la gara situată la o distanță de patru

mile cu o birjă mituită anume. Ei trag la hotelul cel mai de frunte din oraș. Într-o jumătate de oră se răspândi pe tot locul scirea despre acești străini, ba încă le sciau chiar și numele. Cel dintăi era inginerul Burkhard, al doilea inginerul Wenzel, apoi secretarul Binder și doi omeni de serviciu pentru măsurare și nivelare, pe unul îl chema Hampel, pe celălalt Wendler.

Inginerii făcură după amiazi o vizită primarului, prezentându-și actele, conform cărora erau autorizați a face măsurători pentru linia ferată. Pe urmă făcură inginerii o plimbare în jurul orașului, căutând pur ctul potrivit de unde să începă măsurătoarea. Păreau foarte grăbiți. În după-amiaza zilei în care sosiră se informară, decât n'ar putea lua cu chirie o casă desșertă, unde să-și instaleze biroul și care să servescă și pentru dânsii de locuință. Li-s'au făcut diferite oferte, până de sêră însă nu se putu lua nici o hotărare.

În sala cea mare a hotelului „La Prințul de Coronă“ nici-odată nu s'a adunat atâta lume, ca de astă-dată. Cetățenii cari nici-odată nu eșiau sêra nici doi pași din

casa lor, se aflau printre cei adunați și făceau chef, de par-că era vorba de inaugurarea călii ferate.

Atențiunea principală era îndreptată asupra unui grup, care se aședă într'un colț al salei. Erau cei doi ingineri și secretarul cu hărți și planuri întinse înaintea lor, căutând pe ele și studiindu-le cu deamănuntul. Primarul și câți-va consilieri comunalii urmăreau cu atențiune cuvintele inginerilor. Omenii de pe la mesele din apropiere abia îndrăsnău să resufle, ca nu care cumva să piardă unsingur cuvânt din conversația de la masă. Firesc această conversație se învîrtea numai în jurul liniei ferate.

„Mai bine ar fi“, dăce Burkhard, „să punem gara în răsăritul orașului și anume pe punctul, care vi-l'am arătat pe hartă. Aici nu sunt alte zidiri. Adevărat, în hartă stă notată o vilă, pe care am și vădutu astăzi. Vila acesta însă nu ne pôte jena, pe cât timp ea stă în mijlocul câmpului liber, și linia va trece la o distanță de o sută de pași de la ea. Aici vom începe mâne cu măsurătoarea. În ori ce cas mâne

vom face o vizită proprietarului, pentru ca să-i spunem, ce se petrece în apropierea imobilului său.

Nu cumva este și proprietarul între D-vostre?”

„Nu“, răspunse primarul, „domnul Störmer nu iese nici-odată, el este cam înaintat în vîrstă și se pare și cam paralytic. Șede numai de vr'o doi ani în vila acesta, pe care singur și-a zidit-o și nici el nici membrii familiei nu vin nici-odată în oraș. Din când în când primesce câte o vizită din afară, acesta însă se întâmplă foarte rar și visita nu duréză de obicei decăt foarte scurt timp. Pare a fi un om original, dealtmintrea este foarte amabil.“

„În sfîrșit. O să ne împăcăm noi cu el. Pe unde umblăm, în tot locul suntem primiți bine. Proprietatea domnului Störmer va câștiga enorm în valoare, decât se zidesce gara în apropierea ei.“

„La uite, cât de mult sêmână casa asta în felul zidirei sale cu viziunea unei vulpi“ dăcea a doua zi Burkhard cătră Wenzel, apropiându-se de vilă. „Casa

sul măcar în parte realizat: încheierea omenilor săi într'un partid, care să se înscrie în program ca de visă principală *șovinismul* cel mai intransigent, și ca scop final: înființarea *statului național maghiar unitar* — temă predilectă a lui Banffy, despre care a publicat lungi serii de articole prin gazetele maghiare în tot timpul de la căderea sa de la cârmă și până azi, când și-a grupat aderenții în jur de sine, înjghebând partidul cel nou în Clușiu, capitala șovinismului maghiar.

Adunarea constituantă s'a ținut Duminecă în Clușiu. Ea fu deschisă de rectorul universității Stefan Apathy, care ținând un discurs mai lung, Apathy a salutat călduros pe br. Banffy, care nu stă singur, ci mulți sunt, cari simt una cu el. A sibiuit apoi viu partidul liberal, care — duse — n'are basă morală. Timp de 36 ani a tănuit acest partid față cu Coróna postulatele „națiunii“ și drepturile ei garantate în pactul de la 1867, și nici după ordinul din Chlopy, care a fost o lovitură de biciu pe obrazul „națiunii“, n'a cutezat să le ridice, ci a suferit partidul liberal, ca și a doua oră ordinul din Chlopy să fie isbit în fața Maghiarilor prin autograful prea înalt adresat contelui Khuen. După toate acestea a urmat numirea contelui Tisza de ministru president, care ca un Batu chan să vie și să ne nimicască sămănătura culturală, și să ceară tunuri mai multe și să împlinescă pretenziunile militare austriace. Combate viu partidul popular și dăce, că Ungurii sunt înainte de toate Unguri și apoi catolici și de altă lege. Vorbesce de partidul 48-ist, apoi spune, că Ungurii de-oamdată nu se pot lipsi de pactul cu Austria, care actualmente nu poate fi denunțat. Încheie îndemnând pe Banffy să profite de sentimentul aderenților săi pentru înființarea „statului unitar național maghiar.“

A luat apoi cuvântul Br. Desideriu Banffy, ca să desfășure programul noului partid. Încă la începutul discursului accentuează neapărata necesitate a înființării noului partid, deorece vechile partide nu satisfac interesele naționale. Sustine, că patriotul maghiar nu poate să fie în păreri și gândirile sale, decât *Maghiar în direcția cea mai șovinistă*, întrebându-l toate mijlocele pentru înființarea pe acest pământ a *statului unitar național maghiar*. Nu pot să existe în Europa decât state naționale. Dacă Maghiarii nu vor pute înființa statul unitar național maghiar, atunci pe pământul acesta un stat ungar ca stat nu poate să existe, și deci ar exista, nu va fi stat unitar național. (Acesta este primul punct al programului.)

Pentru-ca un stat să fie puternic, e necesar, ca el să fie *autonom și independent în privința economică*. Legea XII de

la 1867 nu interzice independența acésta. Cu alte cuvinte, avem necesitate de *teritoriu vamal independent*. (Al doilea punct.)

Partea întregitoare a independenței economice, este *independența financiară*, căci fără de independența financiară, nu se poate închipui independența economică. (Al treilea punct)

Trebue să ne îngrijim de *desvoltarea industriei*, pentru-ca de la sine se înceteze curentul emigrațiunii. Statul împreună cu societatea trebue să rezolve cestiunea emigrărilor. Acțiunea de colonizare să nu se facă din speculă. În privința acésta, trebue să fim conduși de puncte de vedere naționale; nu se poate coloniza decât în interes maghiar și cu considerarea la viitorul statului maghiar. (Al patrulea punct.)

*Cestiunea militară* este una din cele mai grave cestiuni. Putem să ne desvoltăm și în privința acésta în direcție națională pe baza §-lui 11 din legea XII ex 1867. Nu mă pot împăca de loc cu aceea, ca limba de comandă, conducerea și organizarea internă a armatei să fie un drept exclusiv al coróniei. Drept aceea nu putem renunța la realizarea postulatului limbii maghiare în armată, — deci *limba de comandă și de serviciu maghiară*. (Al cincilea punct.)

Din punct de vedere național maghiar și al înființării statului unitar maghiar, e necesar ca funcționarii statului să formeze un corp unitar; cerem deci introducerea *administrăției de stat*, care se grupeze într'un întreg corporațiunile administrative centrifugale. (Al șeselea punct.)

Se impune și *reforma parlamentară*. Censul electoral să se modifice conform raporturilor locale, ca toți să se bucure de dreptul de alegere. Să dăm acest drept de vot și acelor, cari nu plătesc dare, însă să fim băgători de sémă, ca respectivii să nu exercite acest drept în contra intereselor statului național maghiar. Dacă vom introduce sufragiul universal, bine trebue să ne gândim, că ore facem prin acésta un serviciu intereselor naționale și întra-vor ore în parlament deputați, cari să aibă în vedere interesele statului național maghiar? Noua arondare a cercurilor electorale, să se facă cu considerare la numărul alegătorilor. Să se alegă deputați mai mulți în orașe, și anume de aceea, cari servesc ideii de stat. (Al șeptelea punct.)

Vom respecta drepturile individuale, *naționalitățile însă, ca individualități, nu pot să aibă drepturi*. Nu vom știrbi drepturile individuale prin aceea, că *nisuiem spre realizarea instrucțiunii de stat cu direcție națională*, fără de care peste tot nu se poate garanta viitorul nostru național. (Punctul al nouălea.)

E necesară independența statului (suveranitatea) în afară. Partidul va lua po-

siție în contra a tot ce ar împiedeca acésta nisuiță a lui. (Al decelea punct.)

Banffy și-a încheiat discursul dând expresie speranței, că omenii sei se vor înțelege unii pe alții, pentru-ca lucrând solidar să ajungă scopul la care întesc.

Séra s'a dat un banchet. Toaste ca plôia.

## Din Bucovina.

Scim că Miercurea trecută s'a ținut în Cernăuți o mare adunare românească, în care mai mulți vorbitori au luat cuvântul pentru a se ocupa cu situațiunea politică a poporului român din Bucovina. Intre aceștia a fost și deputatul D. cav. de *Bejan*, din al cărui frumos discurs, în care a combătut viu atitudinea elementelor destructive și a accentuat organizarea luptei fraților noștri bucovineni pentru a pute respinge toate încercările cari tind a-i desbina pe Români, estragem următoarele:

„...Poporul se compune din felurite stări. La toate acțiunile politice ale poporului trebue să lucre nu numai boerimea și preoțiimea, ci toate stările trebue să lucre solidar și în fie-care stare — cât se poate — trebue să fie activ fie-care membru al ei, fie-care la locul său — ca o sentinela bună, care priveghiază, ca să nu între vre-un dușman în tabăra poporului.

Precum într'un știubeiu de albine fie-care albină are ocupația sa hotărâtă și împlinesce lucrul său cu o ordine exemplară, cu un zel neîntrecut și cu o sîrguință minunată, așa este chemat fie-care Român, din fie-care stare, a fi o strajă bună în tabăra poporului său, fără deosebire, decât el este boer, preot, funcționar public, învățător, comerciant, meseriaș sau lucrător de pământ.

Toate stările la un loc trebue să se întregiescă în activitatea lor, căci toate stările la oaltă fac corpul întreg al națiunii!

Unde toate stările unui popor lucră în armonică înțelegere, acolo este puterea — o putere, care și contrarii noștri din taberile străine trebue să o respecte și să privească cu stimă la așa un popor.

În cazul contrar decât un spirit rățăcit nu poate să-și ajungă scopurile sale altfel, decât numai prin sémănarea desbinării în sînul poporului și propagă lupta între stările lui — lupta între conaționali — cu un cuvânt lupta între frați, acela propagă o stare politică, care în fine poate duce poporul la catastrofe, la peire.

Un popor, ai cărui membri seucid între oaltă, este predestinat să piară cu dîilele, să se stingă, precum s'au stins multe popore de pe fața pământului, încât n'a rămas nici urma lor!

Avem deci datorința sacră, a stîrpi bôla acésta rea din sînul poporului român din Bucovina, a o scôte până încă nu va fi prius rădăcină mortifere în corpul națiunii noastre.

Elementelor destructive, precum suntem contrarii noștri, nu putem ceda terenul politic în țără! (Strigări: așa este!)

Suntem datori a apăra țera noastră, legea noastră, a apăra viitorul copiilor noștri! (Strigări: așa este, așa este!)

Suntem datori a ne organiza preste totă țera și a respinge umăr la umăr toate încercările, cari tind a desbina între oaltă stările poporului nostru.

Inteligența noastră este în prima linie angajată a da tot concursul său pentru acésta purificare a corpului poporului nostru.

Sperăm că fie-care Român cu simț bun, — în momentul când va suna ora de luptă — va împlini datorința sa patriotică, și isbînda va fi a noastră! (Prelungite aplause și strigări de „să trăiască!“)

## SCRIRILE DILEI.

— 11 Noemvrie v.

**Noul comisar pentru Sécui.** Ministrul de agricultură Bela Tallian a numit pe consilierul ministerial Vilhelm Balog comisar pentru afacerile sécuiască. Postul acesta îl avea mai înainte fostul fișpan Sándor János, astăzi secretar de stat în ministerul de interne.

† **Andrei Popp de Pogăcena**, notar referent la scaunul orfanal din Tîrgu-Mureșului și interpret pentru limba română și germană pe lângă tribunalul din acel oraș, a repausat în ziua de 19 Noemvrie în etate de 73 ani. În mormântarea s'a făcut în 21 Noemvrie orele 3 p. m. după rîtul bisericeii gr. orientale. — Andrei Popp a fost în viață un bun Român. La procesul de presă intentat redactorului fôiei noastre și judecat în sesiunea din Aprilie a curții cu jurați din Tîrgu-Mureșului, repausatul Andrei Popp a funcționat ca interpret.

**Continuarea foiletonului „Sistematizarea ortografică a limbii române“** de N. Denisușianu, nu se va relua decât peste câteva zile.

**Serata de cunoștință a tinerimii române din Viena** s'a ținut dîilele aceștea. A vorbit cu acésta ocaziune d-l Dobrescu, președintele României june, și d-l Davidescu, stud. med. Un artist cu numele Simionescu, care scria mai înainte sub pseudonimul „Simiceel“ a cântat din mandolină. „Vointei“ din Bistriță i-a scris despre acest artist (care a întreprins după-cum cetim în foi un turneu și prin orașele din Ungaria) următoarele:

este așa dîcînd scutită din toate părțile de furtună, din ferestrele ei aspectul este liber în orice direcțiune. Ori-cine s'ar apropia de casă, este vădut un sfert de oră, înainte de a sosi. Afară de acésta, casa mai e încunjurată cu un zid, în care nu se află decât o singură intrare. Nu trebue să fie păzit așa-dér, decât un singur punct, pe unde ar pute să vină cineva la o vizită neașteptată. Visitatorul trebue apoi să sune la pörtă, și fîresce, éráși trec câteva minute, până ce vine cineva să întrebe ce dorește străinul. Visita este în sfârșit anunțată, așa că trebue să trecă fără să bage de sémă cel puțin un sfert de oră, până ce poate întra în casă visitatorul. Acésta am observat-o eu încă erî, cu ocaziunea recunoscerei mele fugitive, éráștî m'am convins și mai bine. Să lăsăm omenii cu aparatele lor de nivelare și măsurătoare aici, ére noi să intrăm în vizuina leului, ca să facem o vizită. D-vóstré să vă întipăriți bine în memorie toate detailurile, cu deosebire situația diferitelor încăperi“.

Burkhard și Wenzel au sunat la pörtă vilei lui Störmer și în adevăr a du-

rat mai multe minute, până ce se arată un servitor mai bătrân, care îi întrebă ce poftesc? Burkhard i-a esplicat, că vré să vorbescă cu stăpânul vilei în afacerea călii ferate, ére servitorul se îndepărtă, ca să nu revină, decât după vre-o dece minute.

„Vedeți“, murmură Burkhard, „că o să trecă esact un sfert de oră, până voiți primi numai răspunsul. Câte nu se pot întempla în timpul acesta!“

„Domnul Störmer, vă rógă, să-i faceți onóra“, duse servitorul și deschise pörtă, lăsând pe cei doi ingineri să intre. Servitorul mergea înainte până la usa vilei, care era de asemenea bine încuată, așa că el trebui să o deschidă cu o cheie specială.

Întăiu intrară într'un antreu, de unde servitorul îi conduse în biuorul proprietarului, unde cei doi găsiră un bărbat în etatea cam de șese-deci de ani, îmbrăcat într'un halat și ședînd într'un jilț mare. Proprietarul privia la cei doi străini cu nise ochi scrutători, par'că ar fi vrut să le pătrundă în adîncul sufletului. Numai cu mare greutate reuși să-și stăpânescă

un fel de neliniște, care i-a cuprins întréga ființă.

Burkhard se recomandă și espuse cauza vizitei.

„Mă tem, că vă vom cam deranja, d-le Störmer“, duse apoi Burkhard. „Însă neplăcerile acestea sunt inevitabile și cred că o să vă împăcați și d-vóstré, mai ales că valoarea proprietății va câștiga mulprin calea ferată“.

„Adevărat, imobilul va câștiga în valóre“, răspuse Störmer, „cu toate acestea aș prefera liniștea și izolarea, de care mă bucuram mai înainte aici. Ce este însă de făcut? Va trebui să caut a mă obișnui cu deranjul“.

„Ași mai avé însă o rugămintă“, continuă Burkhard, „deși mi-e témă să nu vă supăr prin acésta. Noi vom avé de lucru timp de mai multe dîile, decât nu chiar șeptemâni, în imediata apropiere a proprietății d-vóstre. Transportarea dîilnică a aparatelor în oraș și înapoi nu numai că ne-ar fi foarte prestemănă, dér ar fi prejudițioasă chiar pentru costisitorile noastre instrumente. Ași fi foarte vesel, decât ași găsi aici unde va un loc, unde să ne așe-

dăm peste noapte aparatele. Nicăiri însă nu se afla vr'o casă, afară de vila d-vóstră. Rugămintea noastră este să binevoiți a permite, ca în fie-care séră, după ce ne vom fi terminat lucrările, să ne putem așeza instrumentele aici în chioșcul din grădina situat imediat lângă zid, de unde le-am lua în fie-care dimineță. Dacă ați însărcina pe servitorul d-vóstré cu acésta trebă, credem, că nici d-vóstră, nici ceilalți ai casei nu vor suferi nici un deranjament. Nimeni dintre noi n'o să între pe pörtă vilei, ci ne vom mărgini a ne prezenta dimineța și séra pentru câte-va momente la pörtă spre a ne depune și lua instrumentele“.

Störmer se uită éráși prelung la cei doi ingineri, apoi duse: „Voiți face totul, ce-mi stă în putere. Vă voi pune chioșcul la dispoziție. V'ăș ruga numai, să binevoiți a spune omenilor d-vóstré, ca mai ales dimineța să nu facă șgomot. Am aici în casă un frate greu bolnav, care suferă de nervositate în gradul suprem. Din cauza acestui pacient trebue să stăm noi așa iso-lați aicea.“

(Va urma.)



„Avea și el ca toți artiștii, pînă lung, care mai era și creț și o barbă abundanță. Acesta podobă a înfățișării sale — se poate și numele Simionescu — a desbinat tinerimea și colonia română de aici în două partide. Ei, ce se faci? Românul e din fine antisemit, ér bietul Simicel n'a putut proba cu dovezi, — că nu e jidan“.

**Consiliul județean din Constanța.** În ultima și a sesiunii sale (1 Nov. v.) în urma propunerii d-lui Panait Holban, vice-președintele Consiliului, la care s'a asociat și președintele acestui corp reprezentativ, d-l Irinia Er. Popa, Consiliul județean cu unanimitate de voturi a exprimat dorința ca regimul excepțional al legilor ce se aplică Dobrogei, să înceteze, ne mai corăspundând situației de astăzi, și provincia să intre în dreptul comun al țerei. Consiliul a însărcinat pe d-l prefect să comunice guvernului acest desiderat, ceea-ce d-sa a făgăduit, că va face, adăugând, că nici d-sa personal nu este în contra acestei legitime dorințe.

**Pentru masa studenților români din Brașov** au intrat de la d-l R. Ion din G. Sihlea (România) ca ajutor corone 35.24. Primescă generosul donator cele mai căldurose mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. române.*

**Din Clușii** i-se scrie „Voinței“ din Bistrița, că pe acolo a umblat dila acea un agent politic, d-l Cupșa din Budapesta, cu scop de a face printre Români propagandă pentru politica guvernamentală. Incercările — de și nu au lipsit unele episoade — au dat fiasco. Preocupat i-se scrie „Voinței“, cei mai mari antagoniști și-ar fi dat mâna la aceste intruniri. — Cum-că încercările de felul celei întreprinse de d-l Cupșa sunt încercări avortate, acesta trebuie s'o scie dinainte ori-ce Român cu creerii echilibrați. Nu ne mirăm deci de ceea-ce-i se scrie „Voinței“, că eforturile lui Cupșa au suferit fiasco.

**Esposiție de vite.** Comitatu Coșocnei a arangiat pe ziua de 22 Nov. a. c. în Coșocna o esposiție de vaci și vitele soiū ardelean. Exponenții au fost, afară de un Maghiar toți Români, ale căror vite au fost premiate cu 140 cor.

**Din Zlagna** ni-se scrie cu data de 19 Noiembrie: Pe aici avem un timp foarte plăcut, e cald aprôpe ca vara. Ariinii, sălciile și răchitele de pe valea Ampoiului au început să înverdescă din nou, par-că e primă-vară. Tot asemenea stau să înflorască și cornii și alți pomi mai vârațici.

**Nestorul Nemților din România.** Gustav Rietz, unul dintre cei mai bătrâni din colonia germană din Bucuresci, a murit săptămâna trecută. Repausatul a desvoltat în viață o activitate zelosă pentru consolidarea conaționalilor săi din România. La înmormântarea lui au fost reprezentate consulatul german și cel austro-ungar, precum și toate societățile nemțesci din Bucuresci. Discursul funebru l'a rostit parochul evanghelic Dr. E. Filtzsch. La mormânt a mai luat cuvântul d-l Appel, președintele societății „Liedertafel“, luându-și adio de la repausatul în numele logelor francmasonice din străinătate, aruncându-i în mormânt „tradiționalele trei rose“.

**Repausul de Duminecă și pitarii.** Dilele acestea s'a prezentat o deputațiune la ministrul de comerț Hieronymi, rugându-l să ridice ordinul antecesurului său relativ la repausul de Duminecă, căci Lunii dimineața consumenților nu se pot servi cornuri prospete. Ministrul a răspuns, că va studia cauza, și legea repausului va fi supusă unei reforme, ér până atunci pitarii să fie cu răbdare.

**Miscarea portului Constanța.** În cursul lunii Octomvrie st. v. au intrat în portul Constanța 11 bastimente naționale de-o capacitate de 8826 tone, având un personal de 681 marinari și 745 călători și venind 10 din Bosfor și 1 din Ocean; au eșit din port 10 bastimente, având o capacitate de 7983 tone, cu un

personal de 615 marinari și 2042 călători, îndreptându-se 9 spre Bosfor și 1 către malurile dunărene. Bastimente străine au intrat în port 60, de-o capacitate de 83,995 tone, având un personal de 1954 marinari și 357 călători; și au eșit: 67, de-o capacitate de 80,568 tone, având un personal de 1935 marinari și 382 călători. Bastimentele străine au sosit din Bosfor, malurile dunărene, Marea Negră, Adriatica, Mediterana și Ocean și s'au îndreptat în aceleași direcțiuni.

**Veniturile pescăriilor statului român,** de la 1 Aprilie pînă la 31 Octomv. au fost de 1.625,416 lei, din care pescăriile din Dobrogea au produs 1.124,000 lei față de 957.000 din epoca corespunzătoare a anului trecut, deci un plus de 167.000, ér restul de la pescăriile din domeniul Brăilei și al lacului Brateș. Evaluările pe întregul an sunt de 1.900,000, sumă ce va fi echivalată de încasările ce se vor face pînă la finele lunii curente.

**Lecții de limba franceză.** Un domn frances licențiat în litere și filosofie se recomandă a da lecțiuni din limba franceză, italiană și română. A-se adresa la redacțiunea „G. Tr.“

## Politica guvernului frances.

Sub titlul „O di rea“ dila „Figaro“ din Paris în numărul de la 21 Noiembrie publică cu semnătura lui Gaston Calmette următoarele:

„Va trebui să marcăm cu o piatră neagră ziua acesta. Discuțiunea din palatul Luxemburg (unde ține ședintele senatului) asupra amandamentului Delpech, care cere a se esclude din învățământul secundar fără deosebire toate congregațiunile autorizate seu neautorizate, și votarea acestui amandament, cu totă intervențiunea elocuentă și curajoasă a lui Waldeck-Rousseau, dovedesc, că dispoziția spiritelor în Senat este tot așa de rea, ca și cea din cameră, ba poate chiar mai rea. În palatul Bourbon (adecă unde ține ședintele camera) se manifestă din când în când veleități de liberalism și d'acum înainte aici vor trebui să se îndrepteze privirile toți aceia, cari nu vor să desepereze cu desăvârșire asupra minții sănătoșe.

Er, Senatul a aprobat toate greșelile din trecut ale ministeriului și a sancționat cu anticipație toate greșelile de mâne, dând autorizația pentru nouă prostii și exațiuni nouă.

Ca liberal și ca autor al legii de la 1901, care conține arme precise și suficiente, d-l Waldeck-Rousseau își era dator sie-și, de a avertisa pe colegii săi, arătându-le incoherența voturilor lor și imensitatea pericolului. Și a făcut-o acesta într'un discurs admirabil în luciditate și în putere de dialectică.

El a arătat, că textul d-lui Delpech, acceptat de d-l Combes, distruge propriul proiect al guvernământului, al cărui articol fundamental, care susține libertatea învățământului, a fost votat numai alaltăeri cu o enormă majoritate în senat. Apoi înălțând discuțiunea, marele orator a procedat la esecutiunea implacabilă a metodei, seu mai bine a lipsei de metode și a lipsei lamentabile a spiritului de consecuență, care este caracteristica actualului cabinet.

Ce va să dică un ministeriu, care depune un proiect și acceptază pe urmă un amandament diametral opus acestui proiect? În declarațiunea sa solemnă din ajun, d-l Combes anunță pentru mai târziu un proiect special asupra congregațiunilor autorizate; acuma, din contră, el consimte a introduce fără amănare în proiectul din discuțiune o dispozițiune, care regulază sôrtea lor. Nu însemneză acesta a angaja viitorul, asupra căruia se pretindea a avé reserve? Căci dacă se proseriu din învățământul secundar congregațiunile autorizate, nu vor trebui isgonite și din învățământul primar, ceea-ce ar impune contribuabililor sarcine sdrobitore pentru instrucțiunea celor 600.000 de elevi de la școlile fraților?

Însă cu totă argumentațiunea atât de elocuentă și absolutamente victorioasă, s'a găsit o majoritate de unsprezece voturi pentru a adopta amandamentul lui Delpech, marele măestru al francmasoneriei.

După congregațiunile neautorizate, se esecută aici printr'un amandament de două cuvinte și congregațiunile autorizate; mâne le va veni rândul fraților învățături creștine. Senatul a primit deja promisiunea în privința acesta.

D-l Combes va puté cere poimâne separațiunea Bisericeii de către Stat: el va obține atâtea voturi, câte va voi, dând în schimb majorității sale, să devoreze pe preoții catolici.

Anti-clericalismul nu mai este un program pentru corpurile noastre legiuitoare, nici nu mai este o pasiune, ci este un sport, o nebulie, este abrutisarea!

## Broșurile roșii.

Am primit la Redacțiune:

„Un atentat nereușit!“ Răspuns la broșura roșie: „O pagină din viața lui Arsenie Vlaicu“ de „un amic al moralei publice“ de Arsenie Vlaicu. Brașov 1903. Tipogr. Ciurcu & Comp.“

Ne-am fi mărginit a înregistra aparițiunea broșurei roșii, ce ni-o trimite d-l Vlaicu, și care este un răspuns la o altă broșură roșie, anonimă, ce a apărut contra dînsului la începutul anului curent, fără de a face vre-o observare din parte-ne. Dér d-l Arsenie Vlaicu își permite în această broșură — nu scim pe ce basă — a lua în nume de rău și a suspiționa atitudinea organului nostru în afacerea dînsului, căci étă ce cetim pe pag. 10 a amintitei broșuri:

„...Tôte diarele românesce au înfierat după cuviință acest atentat josnic, numai „Gazeta Transilvaniei“ a păstrat în această chestiune o tăcere mormentală..... cine scie din ce considerațiuni“.

Nu-i destul, că d-l Vlaicu își manifestă în rândurile de mai sus nemulțumirea sa cu tăcerea noastră, dér o mai și ironiséză dicînd, că a fost „mormentală“... apoi ridică contra noastră suspițiunea, că n'am fi fost cu cuget curat... căci „cine scie din ce considerațiuni“ am tăcut.

Nu cumva voiesce să dică, că ne-am simțit noi înși-ne vinovați pentru ceea-ce i-s'a imputat, că ar fi comis d-sa?

E lucru de mirare, că d-l Arsenie Vlaicu, căruia i-au trebuit *dece luni*, ca să pôtă răspunde la broșura anonimă îndreptată contra persoanei sale și care pentru scopul acesta s'a vedit chiar constrins a cere procurorului să fie tras în cercetare penală; e, dicem, lucru de mirare, că d-l Vlaicu în asemeni împrejurări mai are aerul de a ne imputa, ba de a ne trage chiar la răspundere înaintea opiniei publice, pentru că nu ni-am amestecat și nu ni-am pronunțat în afacerea sa cu broșura anonimă.

D-l Vlaicu trece cu vederea, că acele diare române (câte-va, nu toate) cari au vorbit despre afacerea din chestiune, când au condamnat modul de procedere anonim al „amicului moralității publice“, au adus în discuțiune tot-odată și întrebarea dacă d-l Vlaicu e ori nu vinovat de fapta, de care fii învinuit în acea broșură, pe baza unor acte de proces la judecătoria civilă?

Nu simțim, la rândul nostru, nici decum trebuința de a justifica atitudinea fôiei noastre în afacerea penibilă a d-lui Vlaicu. Totuși trebuie să declarăm la locul acesta, că noi nu puteam aproba nici măcar un moment modul de procedere cu broșura anonimă, dér nici n'am aflat că ar fi consultat a ventila acea afacere în fôie, căci atunci, ca ômeni iubitori de adevăr, am fi fost constrinși a recunoșce și aceea că actele de la tribunalul civil produse în acea broșură erau în adevăr de natură a da nutremânt bănuelilor față cu d. Vlaicu.

Ca organ serios și de bună credință trebuia să fim deci cu considerațiune la acesta, căci era vorba de purtarea morală a unui om al școlilor noastre și nu ne era permis deci a contribui nici cât de puțin în a hrâni astfel de bănueli înainte de a se constata adevărata stare a lucrului.

Ne pare deci cu atât mai rău, că d. Vlaicu, răpit de o îngâmfare și închipuire neînțeleasă și cu totul intempestivă, a creșut a ajuta chestiunii sale, împroșcând în noi cei ce am stat cu totul la o parte și făcându-ne împutări ridicole pentru calamitatea, ce l'a ajuns, fiind adus prin broșura anonimă în poziția fatală de a se vedé nevoit să se disculpe cu invocarea chiar a procurorului.

Regretăm mai departe, că modul său de procedere a siliit organul nostru a părăsi tăcerea și a se apăra în contra suspiționării, că n'ar fi fost cu „inima curată“ în afacerea regretabilă a d-lui Vlaicu.

La pag. 16 a broșurei sale, d-nul Vlaicu afirmă ce e drept, că dila nostru ar fi eșit o singură dată din reserva sa, când adecă a publicat o declarațiune a câtorva membri ai casinei române într-o cestiune de controversă cu comitetul casinei în afacerea lui. Aici ne însinuă d-l Vlaicu érași, că am fi eșit din rezervă o singură dată și și atunci luând poziție contra dînsului.

De la un director de școlă comercială am fi așteptat însă să fie în stare a distinge ceva mai bine și a nu vorbi de eșirea din rezervă a „Gazetei“, când ea n'a făcut decât a da loc unei declarațiuni de sine stătătoare, a căreia publicare i-s'a cerut de anumiți bărbați din societate cu propria lor subscriere și pe propria lor răspundere.

Încă odata ne pare rău, că d-l Vlaicu ne-a adus în situația neplăcută de a ne lămuri cu d-sa. Dér a trebuit să o facem căci la din contră riscam ca mâne poimâne însuși d-l Vlaicu să ne însinue că am tăcut și de rândul acesta, fiind-că ni-am fi simțit vinovați față cu dînsul, seu că am suferi ca dînsul să clevetescă organul nostru.

## ULTIME SCIRI.

**Budapesta, 23 Noiembrie.** Contele Tisza s'a reîntors cam indispus din Viena. El a raportat în consiliul de miniștri, ce s'a ținut ađi asupra rezultatului audienței de Duminecă. Tisza sé fi declarat, că afacerea dintre el și Koerber nu s'a tranșat încă.

**Constantinopol, 23 Noiembrie.** Sultanul a declarat ambasadorului frances Constans, că cestiunea reformelor a încredințat-o consiliului de miniștri. Pe Marți se așteptă remiterea notei Porții, reprezentanților puterilor. Marele vizir s'a dus Sâmbătă la ambasada rusescă, însă n'a fost primit. Duminecă s'a dus la ambasada austro-ungară, unde l'a primit br. Calice.

**Bruxella, 23 Noiembrie.** La cerearea guverului frances, prințul Filip de Orleans a fost expulsat din Belgia. Prințul a plecat imediat în Anglia.

## POSTA REDACȚIUNEL.

D-lui I. C. — Pe cât scim noi „M. L.“ nu mai apare. Scim însă că apare „Moda Nouă“. Adresa exactă nu o cunoșcem. Ajunge însă „M. N.“ Bucuresci.

**Mama salvată!** Asta-i lozinca acelei scrisori ce o trimite un fiu recunoșcător inventatorului crucei duple electrice R. B. nr. 86967, d-lui Albert Müller din Budapesta str. Vadász n-rul 42/a E. 42/III. Epistola e de conștinutul următor: Stimate d-le Müller! Nu-mi pot asunde sentimentele de sinceră recunoșcă, — pentru-că dacă există în lume ceva ce are efect vindecător, este de sigur inventațiunea d-tale. Mama a suferit 15 ani de stomac și avea dureri reumatice atât de mari, încât ne-am pierdut totă speranța ca mama să rămâie în viață. Era ca o ruină, — nici uu membru al corpului nu și-l putea mișca, încât tratam cu e ca și cu copiii. Atunci m'am refugiat la inventia d-tale, crucea duple electrice R. B. nr. 86967 și spre marea bucurie, mama după ce a purtat crucea 4 săptămâni a părăsit patul și ađi har Domnului! se simte de tot bine și sănătoșă. Deci nu pot recomanda în deajuns inventia d-tale tuturor, cari pătimesc de asemenea morburii, ca să și-o procure de la d-ta. Primesce din nou cele mai sincere mulțămite, să te binecuvinte cerul și să te recompenseze pentru inventia d-tale. Cu deosebită stimă: George Parth din Barațca.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop

» Romana «

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („in loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iernă anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furișat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să pótă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăugat la finea broșurei și textul frumósei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcările dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se

bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăusul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

**Frumos ca o Icónă**  
este un Teișt delicat alb și fin, și o față fără pistrii și pete. Spre a obținé acésta s'a se spele în fie-care și cu **SAPUNUL**  
**„Lilienmilchseife a lui Bergmann“**  
(Marca: 2 mineri.)  
de la Bergmann & Co. în Dresden și Teutsch-en a/E.  
**Se capétă bucată cu 50 bani, la Teutsch & Tartler și la farmacia lui Roth în Brașov.**  
980 29—50

**Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“**  
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat séu lunare.

Nr 6690—1903.

**PUBLICAȚIUNE.**

In sensul ordinului Nr. 9954—1903, primit dela On. Domn Vice-comite, dispun următoarele pentru **combaterea și sugrumarea bólei de vërsat (șarlach)**, care s'a ivit în orașul nostru, anume:

Toți părinții și toți indiviđii sub a căror îngrijire se află copii, sunt provocați a chema îndată medic. când observă, că copilul are durere de gât, séu când vëd că copilul începe a căpăta friguri cu semne de vërsat.

Ascunderea bólei va fi strict pedepsită

Indată ce medicul constată o bóla contagioasă, bolnavul numai decăt trebuie separat de cei sănătoși; decăt spațiul localității nu permite separarea, atunci mai bine este a trimite pe cel bolnav în spital.

Frații unui copil cuprins de o asemenea bóla, trebuie opriți de a merge la școlă séu în asilul de copii în decurs de 10 zile.

Fie-care medic este obligat, indată-ce a constatat undeva bóla de șarlach, se avizeze pe subscriea dirigătorie, care la rândul ei dispune a se face evidentă contagioasa casă prin lipirea unui bilet roșu cu inscripția: „Aici e bóla contagioasă, streinului nu e permis intrarea.“

Afară de medic și de persóna care-l caută pe bolnav, n'are nime-neva voie se între în acea casă opri-tă; decăt cineva ar călea acésta opri-re, atunci pe speșele dënsului se va pune un păzitor înainte casei pe tot timpul bólei.

Separarea bolnavului are se țină cu totă stricteță până ce a trecut bóla de tot, adecă până ce s'au curățit solđii de pe pele și până-ce s'au fínit întreaga desinfectare.

Sinera strictă a separării va fi controlată de subscriea dirigătorie.

După-ce bóla și-a terminat cursul, locuința fără nici o deosebire trebuie desinfiată cu „fermalin“; peste acésta podinile trebuie spălate cu o soluțiune care conține 5% car-

bol séu Lysol. Schimburile și aster-nutul de pânză folosit de bolnav tre-bue fierțe; eră obiectele de puțină valóre: paele, hârtiile etc. trebuie arse.

In modul acesta se vor desinfi-cia și localurile de școlă în acele școli, unde a fost vre'un cas de șar-lach. Desinfițarea va fi controlată în fie-care cas concret de un medic orășenesc.

Un copil scăpat din bóla și re-insănătoșat, numai atunci pôte fre-quentă școlă, decăt procesul cu cu-rățirea solđilor și cu desinfițarea locuinței s'a fínit și pe basa acésta a primit dela medic un bilet, că pe-ricolul de infecționare a încetat.

Unde sărăcia este dovedită, a-colo desinfițarea se face pe spe-sele orașului.

Decăt vre-un copil negligă școlă mai mult de 3 zile, atunci trebuie se dovedescă prin atestat medical, că bóla n'a avut caracter contagios.

Indiviđi, cari au reposat în bóla de șarlach, după constatarea morții, trebuie transportați în camera pentru cadavre și sicriul odată închis, nu mai e permis să se deschidă.

Copiii în nici un cas nu e per-mis să ia parte la asemeni inmormen-tări.

După mórtea individului, locu-ința inficiată tot-deuna trebuie des-infiată.

Desinfițarea și atunci trebuie să se facă, când bolnavul a fost trans-portat în spital.

Neobservarea acestor dispoziți-unii se pedepsește în mod fórte strict.

Brassó, în 14 Noemvrie 1903.

B-3.1163

Căpitănatul orășenesc.

**ANUNCIURI**

sunt a se adresa subscrișii administratiunii. în cazul pu-blicării unui anuociu mai mult de odată se face scădământ care oreste cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admin. istr. „Gazetei Trans.“

La prea înalta poruncă a  Maiest. Sale Apost. c. și reg.  
**a XXIII. Loterie de stat c. r.**  
pentru scopuri de binefacere comune militare.

**LOTERIA** acésta  
unică în Austria legal concesionată.  
conține: **19.382 câștiguri în bani gata**  
Suma totală coróne **512,880.**  
Câștigul principal  
**200.000 Coróne bani gata.**  
Tragerea urméză irevocabil la 17 Decemvrie 1903.  
Un los costă 4 coróne.

Losuri se capétă la secția loteriilor de stat în Viena III Vordere Zoll-  
amtstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, tele-  
graf și căi ferate, zarafi etc. Planuri pentru cumpératori gratis.

Losurile se trimit franco.  
Dela Direcția c. r. a loteriei.  
Secția loteriei de stat.

**ABONAMENTE**  
LA  
**„Gazeta Transilvaniei.“**  
Prețul abonamentului este:

<b>Pentru Austro-Ungaria:</b>	<b>Pentru România și străinătate:</b>
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . 24 „	Pe un an . . . . 40 „

**Abonamente la numerele cu data de Duminecă:**

<b>Pentru Austro-Ungaria:</b>	<b>Pentru România și străinătate:</b>
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin  
mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

**Administrațiunea**  
**„GAZETEI TRANSILVANIEI.“**

**Cruce séu stea duplă electro-magnetică**  
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.  
Vindecă și invioreză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa- se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne-  
uralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țiuituri de ureche, bătaie de ini-  
mă, sgârciuri de inimă, asmă, auđul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mănecare, re-  
ceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insómnie, epilepsia,  
circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicu-  
lui se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte păr-  
țile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste a'estate*  
Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-  
ce încercare s'a constatat zădărnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că *aparatul meu nu e permis să se*  
*confunde cu aparatul „Volta“, de ore-c „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-*  
*Ungaris a fost oficiuș oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut,*  
*apreciat și cercetat. Deja iestinatatea crucei male electro-magnetiche o recomandă indeesebi.*

Prețul aparatului mare e **6 cor.** Pretul aparatului mic e **4 cor.**  
folosibil la morburii, cari nu sunt folosibil la copii și femei de  
mai vechi de 15 ani. constituție fórte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țără și streinătate e:  
**MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E.**  
colțul strada Kálmán.